

Số: /BC-SXD

Lạng Sơn, ngày tháng 9 năm 2026

BÁO CÁO

Đánh giá thực trạng quan hệ xã hội có liên quan đến dự thảo Quyết định của Ủy ban nhân dân tỉnh ban hành Quy định về thu gom, vận chuyển, xử lý chất thải rắn xây dựng trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn

Kính gửi: Ủy ban nhân dân tỉnh Lạng Sơn.

Thực hiện quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật số 64/2025/QH15 được sửa đổi, bổ sung bởi Luật số 87/2025/QH15, Sở Xây dựng đã tiến hành đánh giá thực trạng quan hệ xã hội có liên quan đến dự thảo Quyết định của Ủy ban nhân dân tỉnh ban hành Quy định về thu gom, vận chuyển, xử lý chất thải rắn xây dựng trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn như sau:

I. BỐI CẢNH THỰC HIỆN ĐÁNH GIÁ

1. Bối cảnh liên quan đến các quan hệ xã hội

Trong bối cảnh phát triển kinh tế - xã hội gắn với yêu cầu sử dụng tiết kiệm, hiệu quả tài nguyên, bảo vệ môi trường và phát triển bền vững, quản lý chất thải ngày càng được đặt ra theo hướng giảm thiểu phát sinh, tăng cường phân loại, tái sử dụng, tái chế, thu hồi các thành phần có giá trị và giảm khối lượng chất thải phải xử lý. Đối với chất thải rắn xây dựng, do đặc điểm phát sinh với khối lượng lớn, thành phần chủ yếu là đất, đá, gạch, bê tông và các loại vật liệu có khả năng tái sử dụng, tái chế, việc tổ chức quản lý từ khâu phát sinh, phân loại, thu gom, lưu giữ, vận chuyển đến tái sử dụng, tái chế và xử lý có ý nghĩa quan trọng trong tiết kiệm tài nguyên, giảm nhu cầu xử lý và hạn chế tác động đến môi trường, cảnh quan.

Cùng với quá trình đô thị hóa, phát triển kết cấu hạ tầng, xây dựng mới, cải tạo, chỉnh trang đô thị và khu dân cư, khối lượng chất thải rắn xây dựng phát sinh ngày càng tăng. Hoạt động quản lý chất thải rắn xây dựng có tính liên ngành, liên quan trực tiếp đến lĩnh vực xây dựng, bảo vệ môi trường, đất đai, giao thông, đầu tư, tài chính, khoa học và công nghệ, trật tự đô thị, đồng thời liên quan đến trách nhiệm của cơ quan quản lý nhà nước, chủ đầu tư, chủ nguồn thải, tổ chức thu gom, vận chuyển, cơ sở xử lý, hộ gia đình, cá nhân và các chủ thể khác có liên quan.

Tại tỉnh Lạng Sơn, trong những năm qua, cùng với quá trình phát triển kinh tế - xã hội, hoạt động đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng kỹ thuật và hạ tầng xã hội tại khu vực đô thị và nông thôn ngày càng được đẩy mạnh. Hoạt động xây dựng gia tăng cả về số lượng và quy mô; chất thải rắn xây dựng phát sinh tại hầu hết các loại hình công trình, từ công trình dân dụng, hạ tầng, chỉnh trang đô thị

đến cải tạo nhà ở nông thôn và có tính thời điểm theo tiến độ thi công, mùa xây dựng. Nguồn chất thải không chỉ phát sinh từ xây dựng mới mà còn từ sửa chữa, cải tạo, di dời, tu bổ, phục hồi, phá dỡ công trình và đất, đá, bùn thải trong quá trình đào móng, san gạt, chuẩn bị mặt bằng. Về thành phần, chất thải rắn xây dựng trên địa bàn tỉnh chủ yếu gồm đất, đá, gạch, bê tông vỡ thuộc nhóm vật liệu trơ, bên cạnh đó còn có thủy tinh, gỗ, ống điện, ống nước và các loại vật liệu xây dựng khác. Đặc điểm này vừa làm phát sinh yêu cầu về lưu giữ, thu gom, vận chuyển phù hợp do chất thải có khối lượng lớn, cồng kềnh, vừa cho thấy tiềm năng tương đối lớn đối với việc phân loại, tái sử dụng, tái chế.

Theo kết quả tính toán tại Đề án xây dựng các bãi xử lý chất thải rắn xây dựng trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn, tổng khối lượng chất thải rắn xây dựng phát sinh năm 2025 ước khoảng 72,897 tấn/ngày đêm. Trong đó, khu vực trung tâm các phường phát sinh khoảng 14,192 tấn/ngày đêm, chiếm 19,47%; các khu vực còn lại khoảng 58,705 tấn/ngày đêm, chiếm 80,53%. Nguồn phát sinh tại khu vực đô thị tương đối tập trung, trong khi tại các khu vực khác có xu hướng phân tán, nhỏ lẻ theo điểm dân cư và các công trình hạ tầng, gây khó khăn cho việc tổ chức thu gom, kiểm soát điểm đổ thải nếu chưa có mạng lưới xử lý phù hợp.

Thực tế trên đặt ra yêu cầu phải tiếp tục hoàn thiện cơ chế quản lý chất thải rắn xây dựng trên địa bàn tỉnh theo hướng đồng bộ từ nơi phát sinh đến nơi tái sử dụng, tái chế hoặc xử lý; xác định rõ trách nhiệm của từng chủ thể và tăng cường sự phối hợp giữa các cơ quan quản lý nhà nước.

2. Chủ trương, chính sách và quy định của pháp luật có liên quan

Chủ trương, chính sách của Nhà nước về bảo vệ môi trường xác định quản lý chất thải phải gắn với sử dụng tiết kiệm tài nguyên, giảm thiểu chất thải phát sinh, tăng cường phân loại, tái sử dụng, tái chế và kiểm soát các tác động đến môi trường. Đối với chất thải rắn xây dựng, pháp luật đã xác định trách nhiệm của cơ quan nhà nước, tổ chức, cá nhân trong quá trình phát sinh, quản lý và xử lý chất thải. Luật Bảo vệ môi trường số 72/2020/QH14 đã xác lập các nguyên tắc quản lý chất thải, trách nhiệm của tổ chức, cá nhân phát sinh chất thải và trách nhiệm quản lý nhà nước của các cấp chính quyền. Đặc biệt, khoản 8 Điều 64 Luật Bảo vệ môi trường quy định: *“Ủy ban nhân dân cấp tỉnh quy định việc thu gom, vận chuyển, xử lý chất thải rắn xây dựng và quy hoạch địa điểm đổ chất thải từ hoạt động xây dựng; bùn thải từ bể phốt, hầm cầu và bùn thải từ hệ thống thoát nước.”* Đây là cơ sở pháp lý trực tiếp giao Ủy ban nhân dân tỉnh quy định việc thu gom, vận chuyển, xử lý chất thải rắn xây dựng phù hợp với điều kiện của địa phương.

Các nội dung về quản lý chất thải, bảo vệ môi trường tiếp tục được Chính phủ quy định chi tiết tại Nghị định số 08/2022/NĐ-CP ngày 10/01/2022, được sửa đổi, bổ sung tại Nghị định số 05/2025/NĐ-CP ngày 06/01/2025 và Nghị định số 48/2026/NĐ-CP ngày 29/01/2026; Bộ trưởng Bộ Tài nguyên và Môi trường, Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Môi trường hướng dẫn tại Thông tư số 02/2022/TT-BTNMT ngày 10/01/2022, được sửa đổi, bổ sung tại Thông tư số

07/2025/TT-BTNMT ngày 28/02/2025 và Thông tư số 09/2026/TT-BNNMT ngày 29/01/2026.

Đối với tỉnh Lạng Sơn, việc xây dựng Quy định về thu gom, vận chuyển, xử lý chất thải rắn xây dựng đã được triển khai từ năm 2023. Tuy nhiên, tại Thông báo số 361/TB-UBND ngày 25/7/2023, sau khi xem xét dự thảo Quy định, Ủy ban nhân dân tỉnh đánh giá tại thời điểm đó các trạm trung chuyển và cơ sở xử lý chất thải rắn xây dựng mới được đưa vào quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất, chưa xác định được nguồn lực đầu tư; vì vậy việc áp dụng Quy định chưa phù hợp với thực tiễn, không bảo đảm tính khả thi và tạm thời chưa đủ điều kiện để ban hành. Đồng thời, Ủy ban nhân dân tỉnh giao Sở Xây dựng chủ trì xây dựng Đề án, rà soát sự cần thiết, tính hợp lý, quy mô, lộ trình và kế hoạch thực hiện các công trình phục vụ xử lý chất thải rắn xây dựng.

Thực hiện chỉ đạo trên, Sở Xây dựng đã phối hợp với các cơ quan, đơn vị và địa phương tổ chức khảo sát, rà soát, xây dựng Đề án qua nhiều giai đoạn. Quá trình xây dựng Đề án được cập nhật theo yêu cầu quản lý, điều kiện thực tế và việc sắp xếp mô hình chính quyền địa phương 02 cấp; các vị trí, quy mô dự kiến được tiếp tục rà soát trên cơ sở địa giới hành chính và nhu cầu của các xã, phường sau sắp xếp. Ngày 07/8/2026, Ủy ban nhân dân tỉnh ban hành Quyết định số 1435/QĐ-UBND phê duyệt Đề án xây dựng các bãi xử lý chất thải rắn xây dựng trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn. Đề án xác định định hướng và phương án đầu tư hệ thống bãi xử lý trên địa bàn tỉnh để đáp ứng nhu cầu thu gom, vận chuyển, xử lý trong giai đoạn 2026 - 2030 và các giai đoạn tiếp theo.

Đồng thời, tại Thông báo số 197/TB-UBND ngày 27/7/2026 về Kết luận Phiên họp Ủy ban nhân dân tỉnh thường kỳ tháng 7 năm 2026, Ủy ban nhân dân tỉnh giao Sở Xây dựng chủ trì, phối hợp với các cơ quan liên quan tham mưu Ủy ban nhân dân tỉnh ban hành Quy định một số nội dung về thu gom, vận chuyển và xử lý chất thải rắn xây dựng trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn. Như vậy, hệ thống pháp luật hiện hành, nhiệm vụ được Luật Bảo vệ môi trường giao cho Ủy ban nhân dân cấp tỉnh, Đề án đã được phê duyệt và nhiệm vụ cụ thể của Ủy ban nhân dân tỉnh là cơ sở để tiếp tục hoàn thiện, ban hành Quy định về thu gom, vận chuyển, xử lý chất thải rắn xây dựng trên địa bàn tỉnh.

II. THỰC TRẠNG QUAN HỆ XÃ HỘI

1. Quan hệ xã hội chưa có pháp luật điều chỉnh liên quan đến dự thảo

Hiện nay, Luật Bảo vệ môi trường và các văn bản quy định chi tiết đã quy định các nguyên tắc, yêu cầu chung về quản lý chất thải. Tuy nhiên, trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn chưa có văn bản quy phạm pháp luật của Ủy ban nhân dân tỉnh quy định cụ thể, thống nhất về thu gom, vận chuyển, xử lý chất thải rắn xây dựng theo nội dung được giao tại khoản 8 Điều 64 Luật Bảo vệ môi trường.

Thực tế quản lý cho thấy công tác thu gom, vận chuyển, xử lý chất thải rắn xây dựng hiện chủ yếu được lồng ghép trong quản lý hoạt động xây dựng, bảo vệ môi trường, đất đai và trật tự đô thị; việc thống kê, phân loại chất thải rắn

xây dựng chưa đầy đủ, hệ thống bãi xử lý chưa được hình thành đồng bộ, vẫn còn tình trạng đổ thải không đúng nơi quy định.

Bên cạnh đó, chưa có quy định cụ thể ở cấp tỉnh để xác định thống nhất trách nhiệm của chủ nguồn thải, chủ thu gom, vận chuyển, chủ cơ sở xử lý; yêu cầu đối với phân loại, lưu giữ, tái sử dụng, tái chế, xử lý; quản lý bãi xử lý, trạm trung chuyển khi phát sinh nhu cầu; cũng như trách nhiệm phối hợp của các cơ quan quản lý nhà nước và Ủy ban nhân dân cấp xã sau khi sắp xếp tổ chức bộ máy và thực hiện mô hình chính quyền địa phương 02 cấp. Dự thảo Quy định được xây dựng nhằm cụ thể hóa, kết nối các quan hệ này phù hợp với điều kiện thực tế của tỉnh.

2. Lý do cần có quy định của pháp luật để điều chỉnh quan hệ xã hội

Việc ban hành Quy định là cần thiết để cụ thể hóa nhiệm vụ được giao tại khoản 8 Điều 64 Luật Bảo vệ môi trường, tạo cơ sở pháp lý thống nhất cho việc quản lý chất thải rắn xây dựng trên địa bàn tỉnh. Thực tế cho thấy khối lượng chất thải rắn xây dựng phát sinh ngày càng tăng, trong khi việc phân loại, thu gom, vận chuyển, tái sử dụng, tái chế và xử lý chưa được tổ chức đồng bộ; vẫn còn tình trạng đổ thải không đúng nơi quy định, gây ảnh hưởng đến môi trường, cảnh quan và công tác quản lý tại địa phương.

Quy định cũng cần thiết để xác định rõ trách nhiệm của các cơ quan quản lý nhà nước, Ủy ban nhân dân cấp xã và các chủ thể trực tiếp tham gia hoạt động phát sinh, thu gom, vận chuyển, tái sử dụng, tái chế và xử lý chất thải rắn xây dựng; bảo đảm phù hợp với tổ chức bộ máy và mô hình chính quyền địa phương hiện nay. Đồng thời, Đề án xây dựng các bãi xử lý chất thải rắn xây dựng đã được Ủy ban nhân dân tỉnh phê duyệt tại Quyết định số 1435/QĐ-UBND ngày 07/8/2026, tạo cơ sở thực tiễn để tổ chức thu gom, vận chuyển và xử lý chất thải rắn xây dựng, khắc phục những hạn chế về điều kiện thực hiện đã được xác định khi xem xét dự thảo năm 2023.

3. Thẩm quyền ban hành các quy định của pháp luật để điều chỉnh quan hệ xã hội

Theo quy định tại khoản 8 Điều 64 Luật Bảo vệ môi trường số 72/2020/QH14: *"Ủy ban nhân dân cấp tỉnh quy định việc thu gom, vận chuyển, xử lý chất thải rắn xây dựng và quy hoạch địa điểm đổ chất thải từ hoạt động xây dựng; bùn thải từ bể phốt, hầm cầu và bùn thải từ hệ thống thoát nước."*. Đây là căn cứ pháp lý trực tiếp để Ủy ban nhân dân tỉnh Lạng Sơn ban hành Quy định về thu gom, vận chuyển, xử lý chất thải rắn xây dựng trên địa bàn tỉnh.

Bên cạnh đó, theo quy định của Luật Tổ chức chính quyền địa phương số 72/2025/QH15 và Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật số 64/2025/QH15 được sửa đổi, bổ sung bởi Luật số 87/2025/QH15, Ủy ban nhân dân cấp tỉnh có thẩm quyền ban hành quyết định để thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn được pháp luật giao và quy định các biện pháp thực hiện chức năng quản lý nhà nước ở địa phương. Điểm c khoản 2 Điều 21 Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật quy định Ủy ban nhân dân cấp tỉnh ban hành quyết định để quy định biện pháp

thực hiện chức năng quản lý nhà nước ở địa phương, phân cấp và thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn được phân cấp.

Phạm vi nội dung dự kiến điều chỉnh tại Quy định gồm các nguyên tắc quản lý; phân loại; thu gom, lưu giữ, vận chuyển; tái sử dụng, tái chế; xử lý; yêu cầu đối với bãi xử lý và cơ chế dự phòng đối với trạm trung chuyển; trách nhiệm của các sở, ban, ngành, UBND cấp xã, chủ nguồn thải, chủ thu gom, vận chuyển và chủ cơ sở xử lý. Đây là các nội dung nhằm cụ thể hóa nhiệm vụ được Luật Bảo vệ môi trường giao và tổ chức thực hiện chức năng quản lý nhà nước về chất thải rắn xây dựng tại địa phương.

Do vậy, việc Ủy ban nhân dân tỉnh ban hành Quyết định ban hành Quy định về thu gom, vận chuyển, xử lý chất thải rắn xây dựng trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn là đúng thẩm quyền, có căn cứ pháp lý và phù hợp với yêu cầu quản lý thực tế trên địa bàn tỉnh.

III. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

Trên cơ sở phân tích bối cảnh, đánh giá thực trạng các quan hệ xã hội có liên quan đến hoạt động thu gom, vận chuyển, xử lý chất thải rắn xây dựng trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn; đồng thời căn cứ các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và yêu cầu hoàn thiện cơ sở pháp lý điều chỉnh các quan hệ xã hội phát sinh trong thực tiễn.

Sở Xây dựng đề xuất xây dựng, ban hành Quyết định quy định về thu gom, vận chuyển, xử lý chất thải rắn xây dựng trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn, nhằm cụ thể hóa nhiệm vụ được giao tại khoản 8 Điều 64 Luật Bảo vệ môi trường và tạo cơ sở pháp lý thống nhất cho công tác quản lý chất thải rắn xây dựng tại địa phương là cần thiết, có cơ sở pháp lý và đáp ứng yêu cầu quản lý nhà nước trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn.

Trên đây là Báo cáo đánh giá thực trạng các quan hệ xã hội có liên quan đến dự thảo Quyết định quy định về thu gom, vận chuyển, xử lý chất thải rắn xây dựng trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn. Sở Xây dựng kính báo cáo./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Lãnh đạo Sở;
- Đăng Website Sở;
- Lưu VT, QLHT.

GIÁM ĐỐC

Dương Công Vĩ